

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ.

Повний курс підготовки до ЗНО

Тема 12.

*Українські землі у складі
Російської імперії наприкінці XVIII –
у першій половині XIX ст.*

АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПОДІЛ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

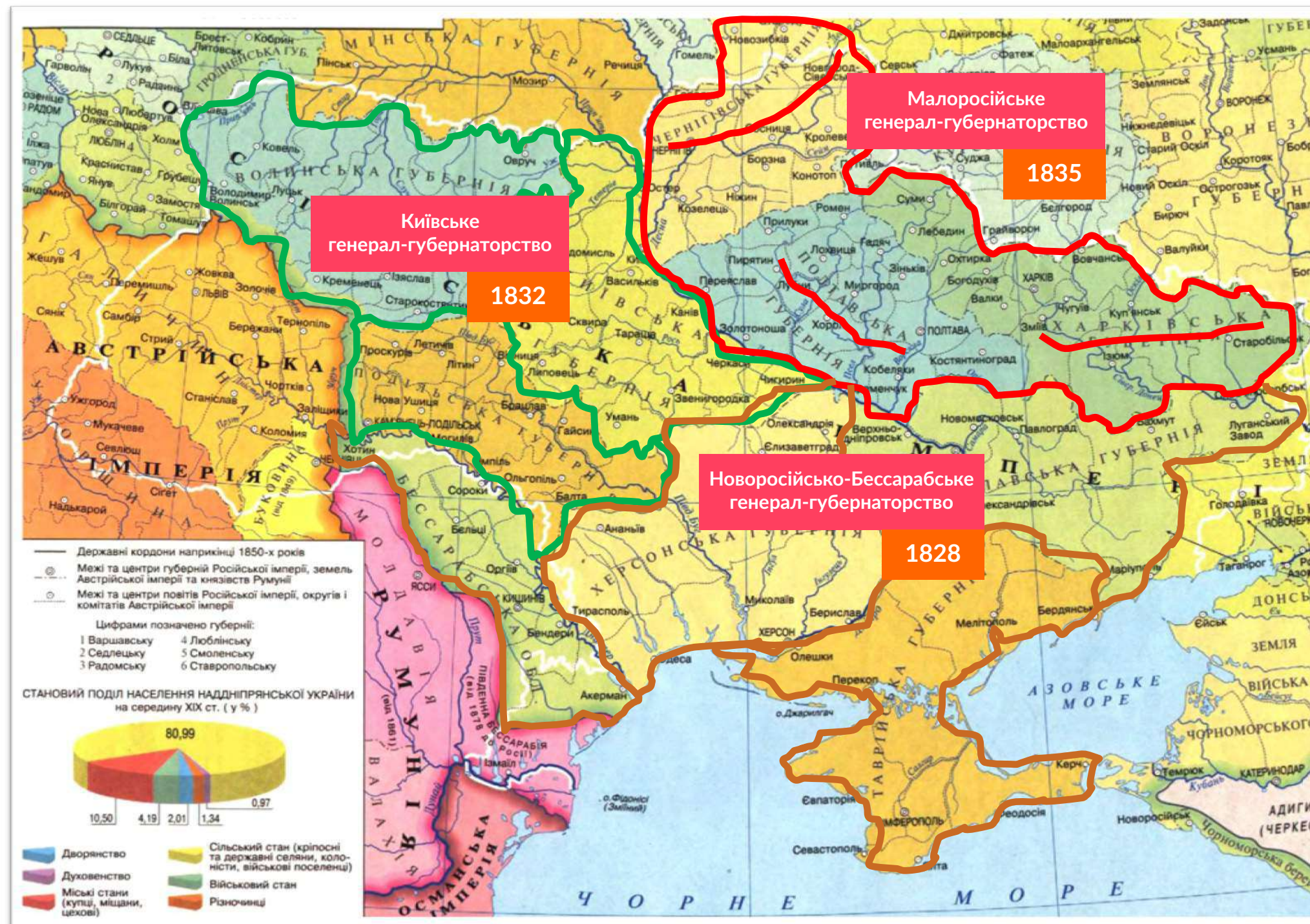
Губернії

Повіти

Волості

РОСІЙСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІЙНИ КІНЦЯ XVIII – ПОЧАТКУ XIX СТ.

1768 – 1774

Кючук-Кайнарджійський
мир

Росія отримала Керч, Єнікале,
землі між Південним Бугом
та Дніпром, фортецю Кінбурн.
Росія отримала право проходу
через протоки.
Крим оголошувався незалежним
від Османської імперії.

1787 – 1791

Ясський
мирний договір

До Росії відійшла
територія між
Південним Бугом і
Дністром, а також
підтверджено
приєднання Криму

1806 – 1812

Бухарестський
мирний договір

До Росії
приєднана Бессарабія

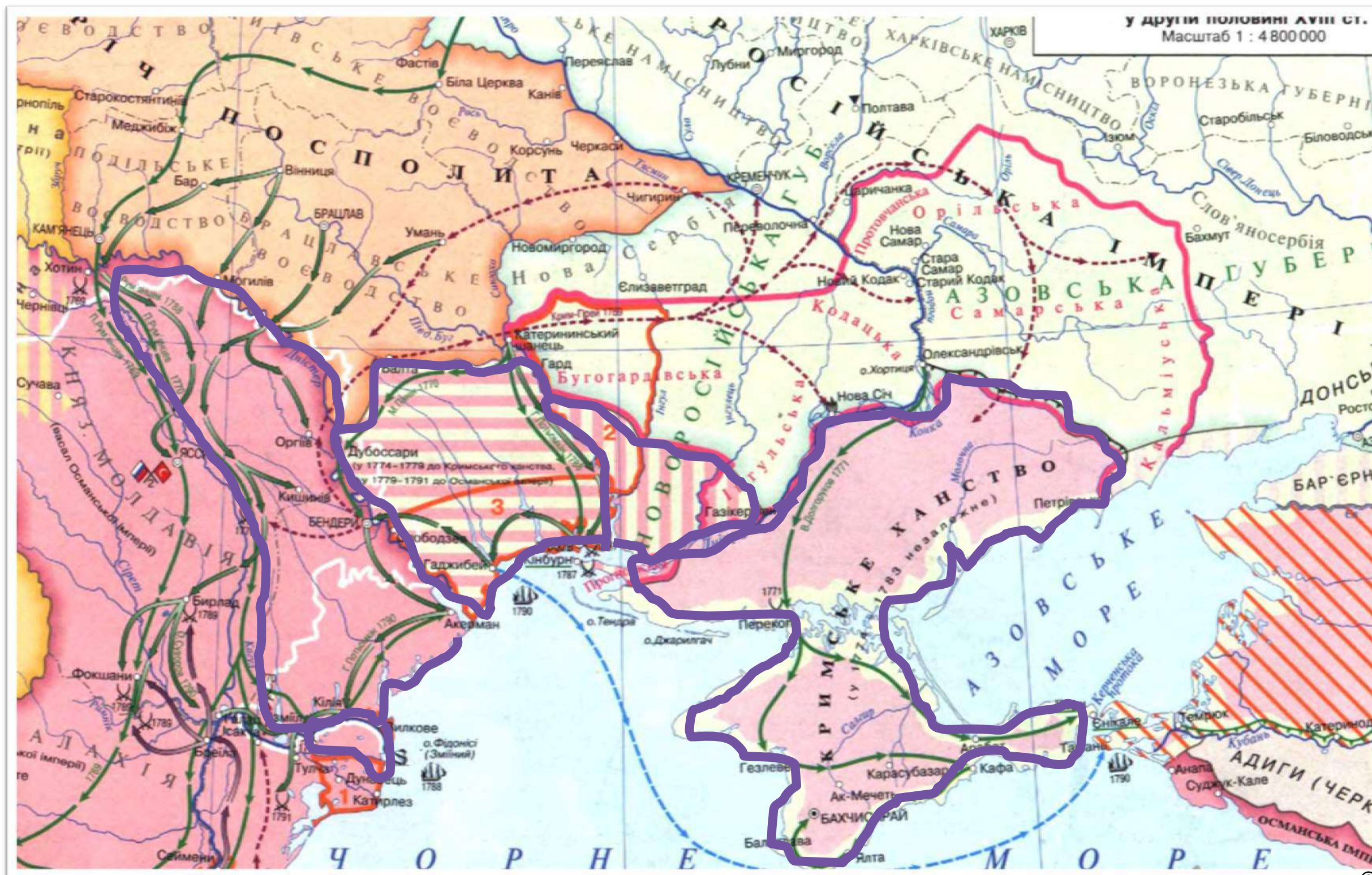
1828 – 1829

Адріанопольський
мирний договір

До Росії відійшло
Кавказьке узбережжя
Чорного моря, острови
в гирлі Дунаю.
Греція здобула
незалежність, а Сербія,
Молдова та
Валахія — автономію.

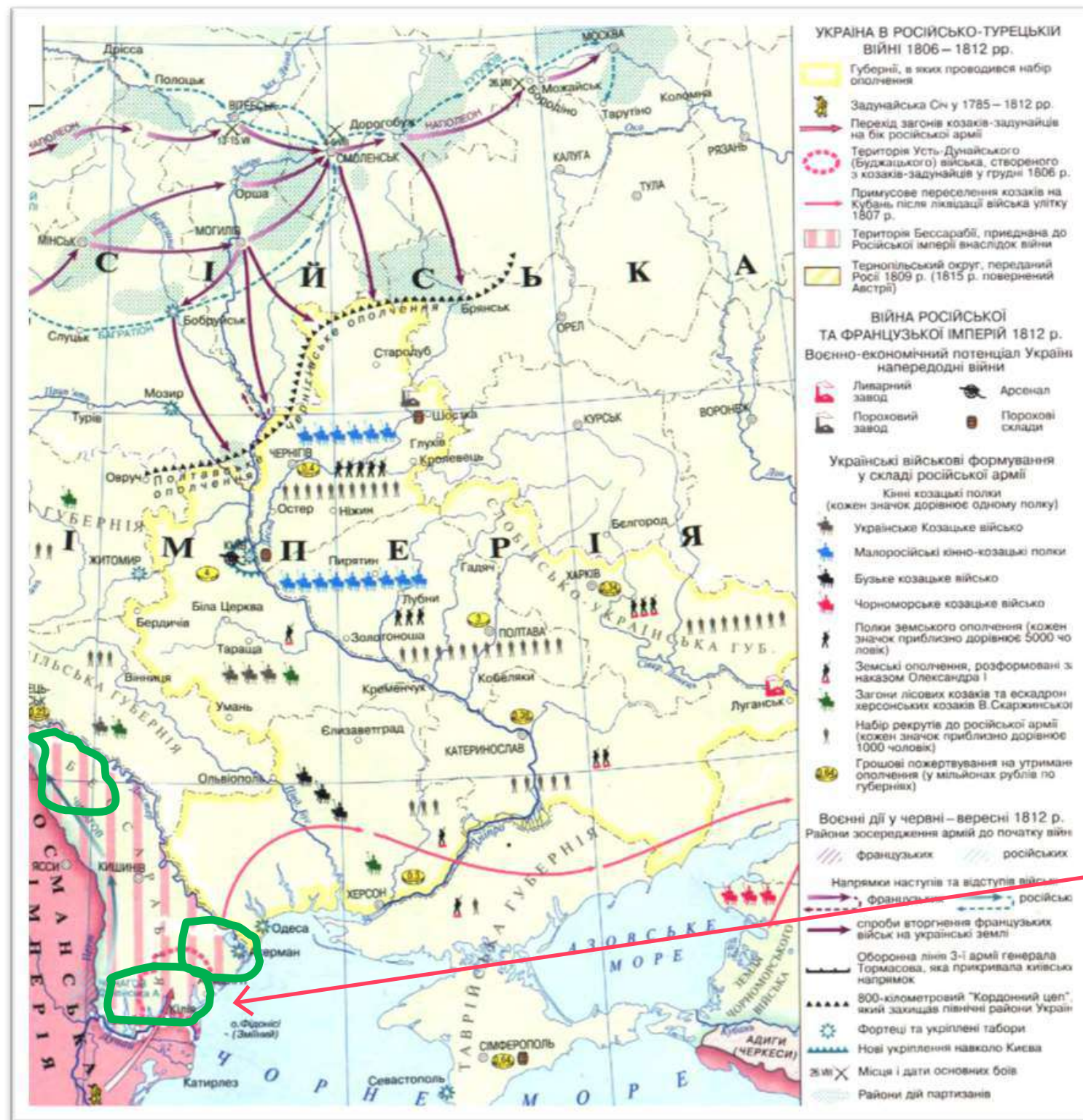

РОСІЙСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІЙНИ КІНЦЯ ХVІІІ – ПОЧАТКУ ХІХ СТ.

РОСІЙСЬКО-ТУРЕЦЬКА ВІЙНА 1806 – 1812 рр.

Українські землі – найближчий тил армії:

Проведено мобілізацію до війська

Селяни поставляли коней, волів, фураж...

Бухарестський мир
1812 р.

М. Кутузов

УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ У РОСІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКИЙ ВІЙНІ 1812 – 1813 рр.

Суб'єкти
перерозподілу
українських
земель

Герцогство Варшавське

Австрійська імперія

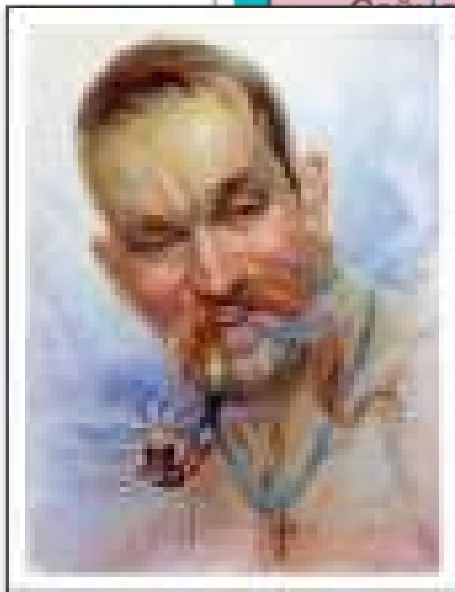
Османська імперія

Українське автономне
утворення під
протекторатом Франції

**Наполеон
Бонапарт**

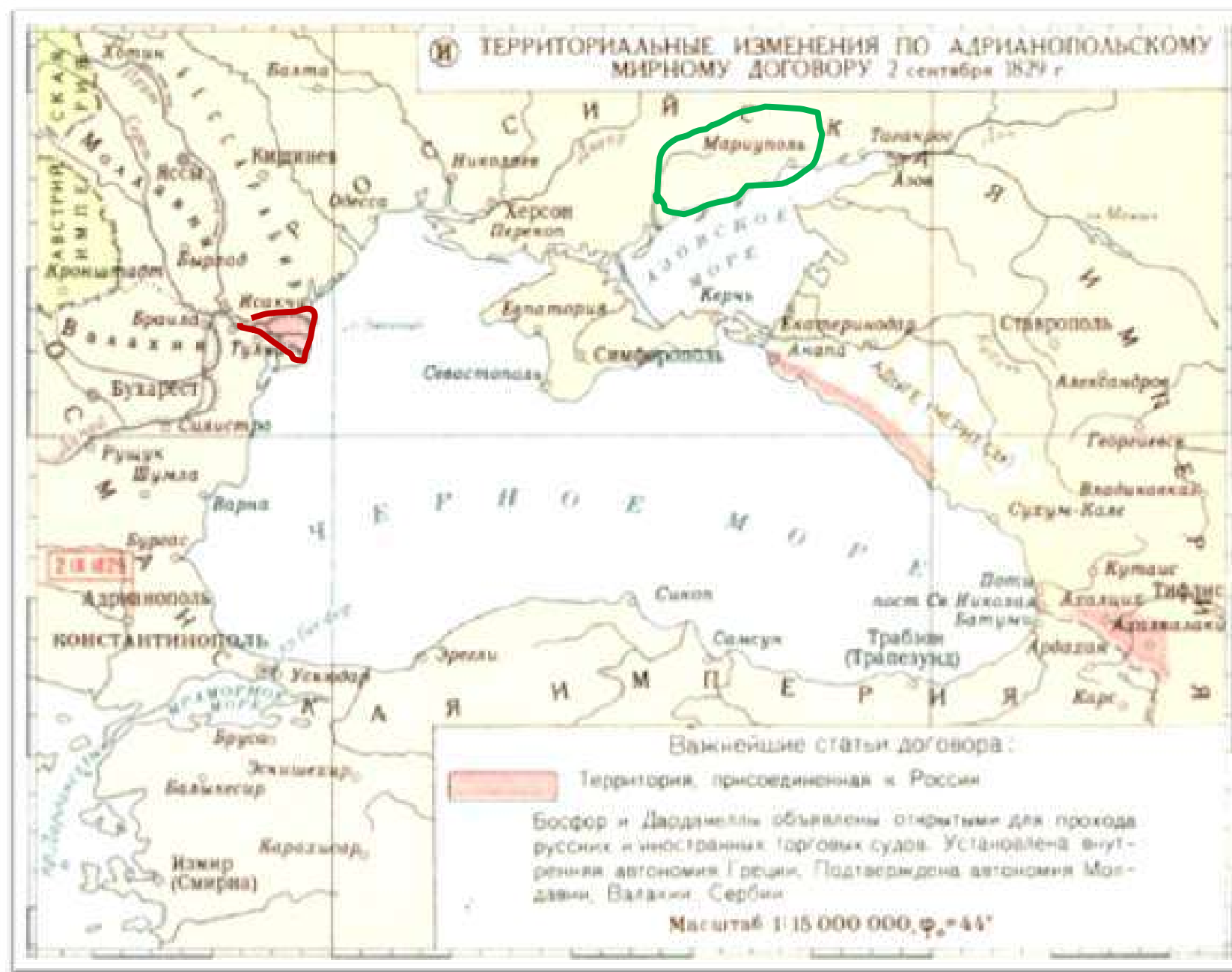
**Російсько-турецька війна
1828-1829 рр.**

**Кошовий отаман Задунайської Січ
Йосип Гладкий**

АДРИАНОПОЛЬСКИЙ МИР 1829 г.

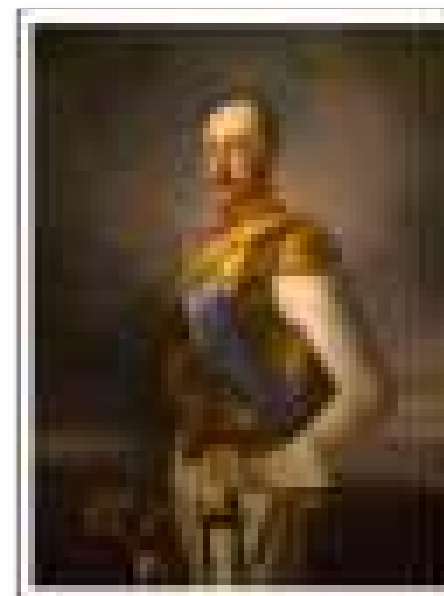

1832 - 1866 pp.

Сенат на чолі з імператором Військове міністерство

Наказний отаман

Військова канцелярія

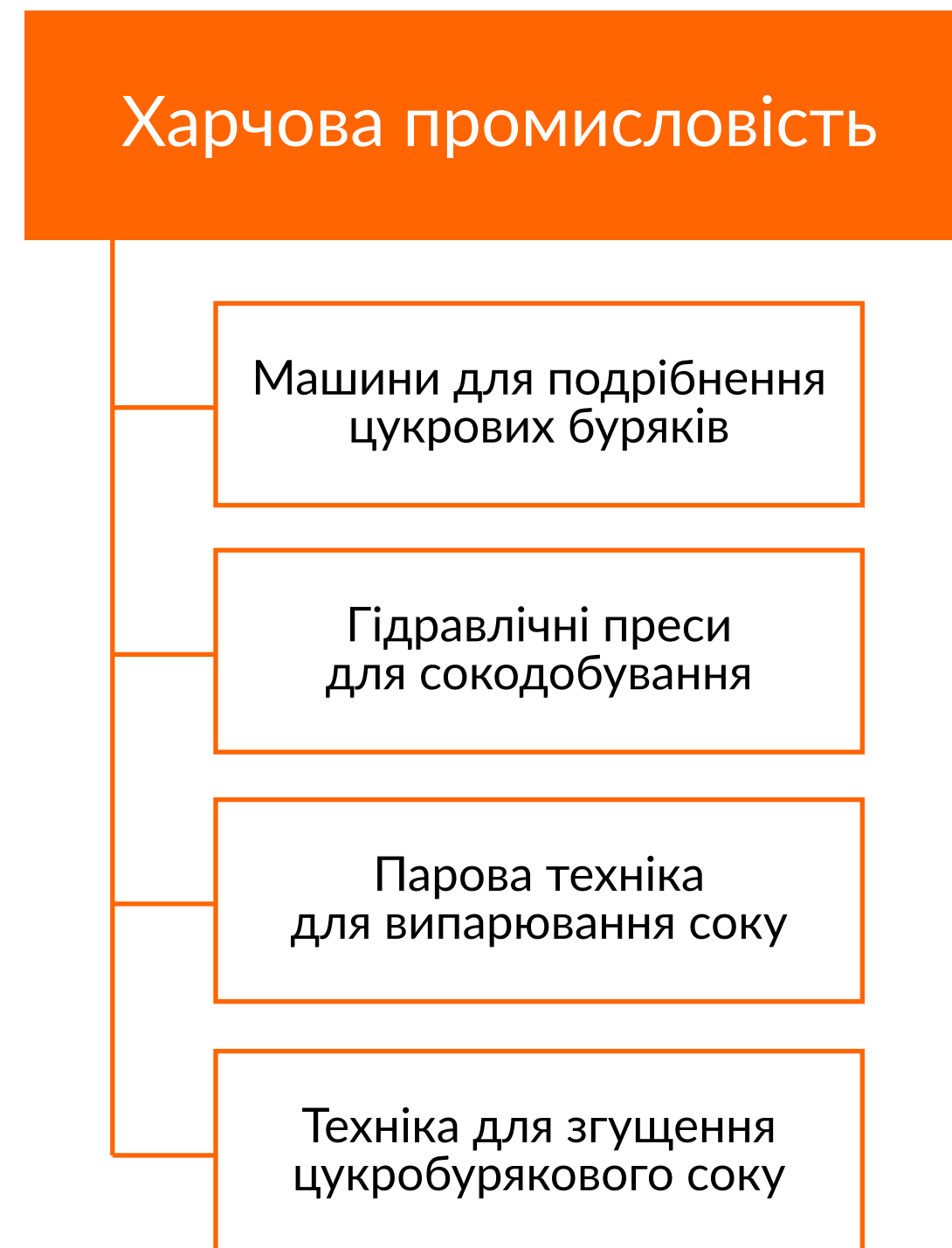
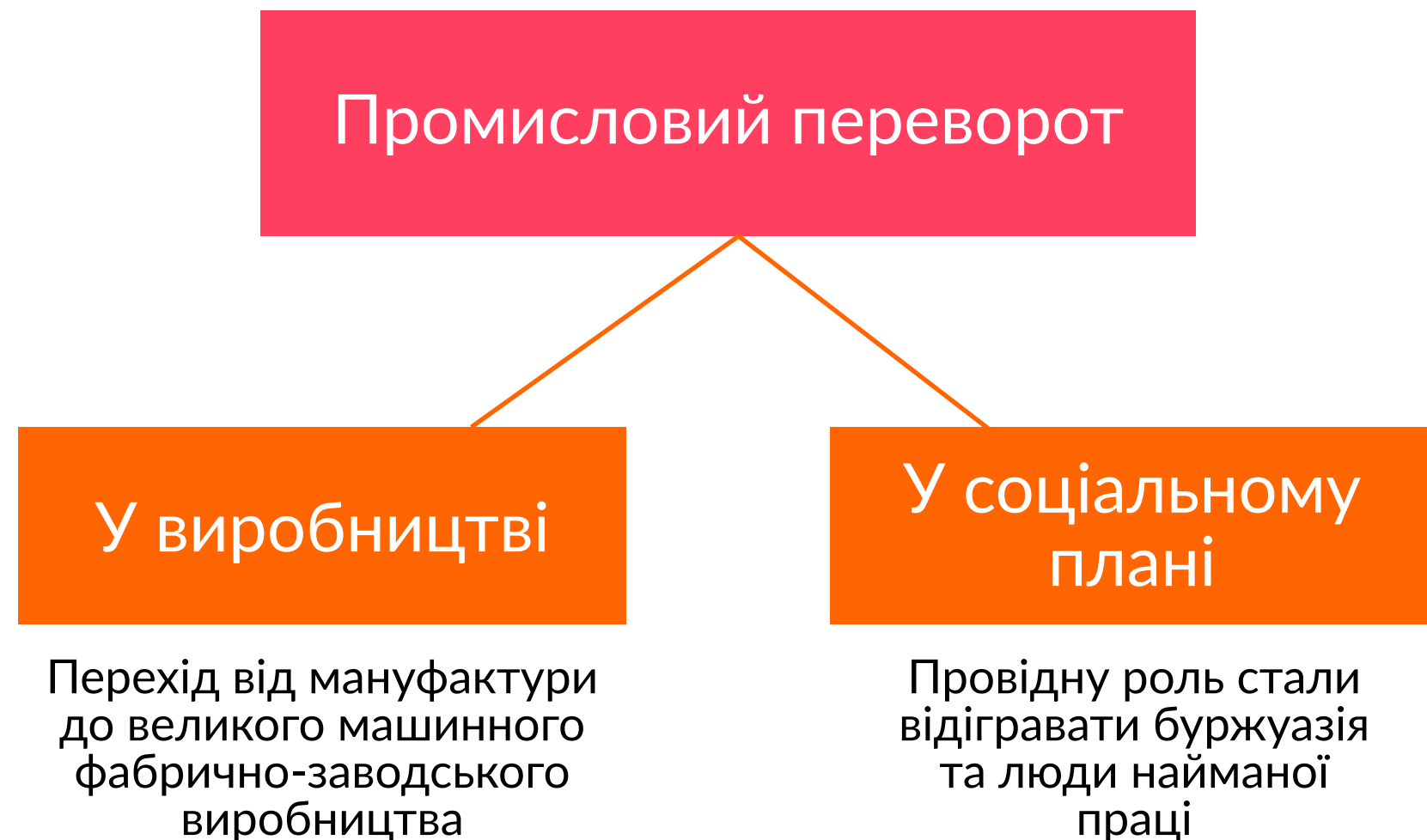

1837 р.

Наказ імператора Миколи I про організацію військової служби Азовського козацького війська

ПРОМИСЛОВИЙ ПЕРЕВОРОТ

**Перша цукроварня, 1843 р.
(село Ташлик на Черкащині)**

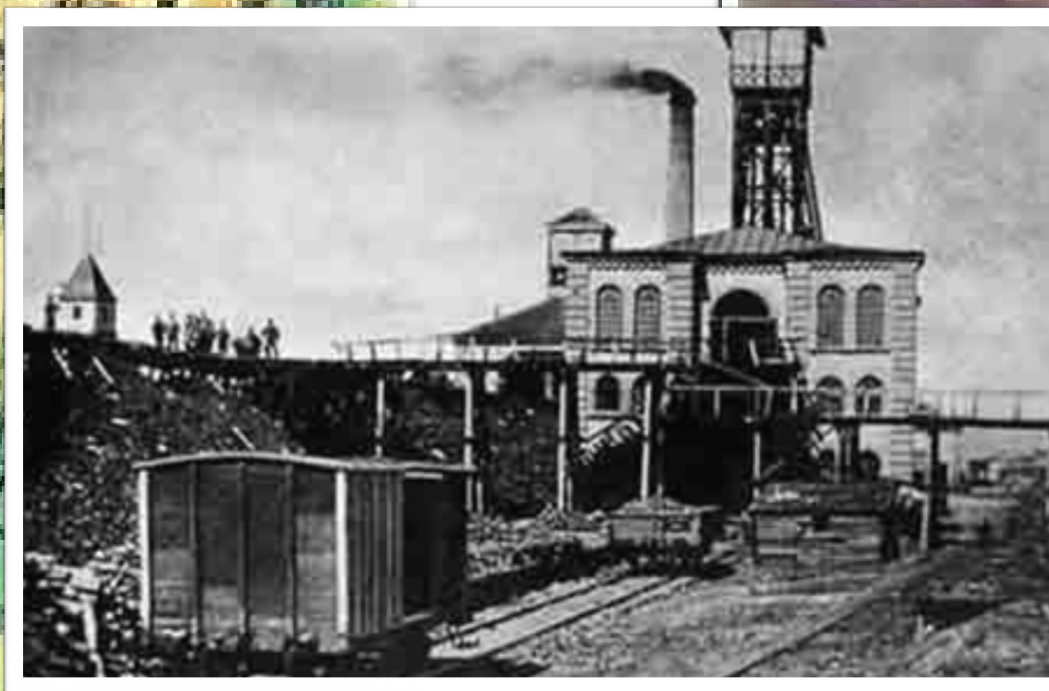
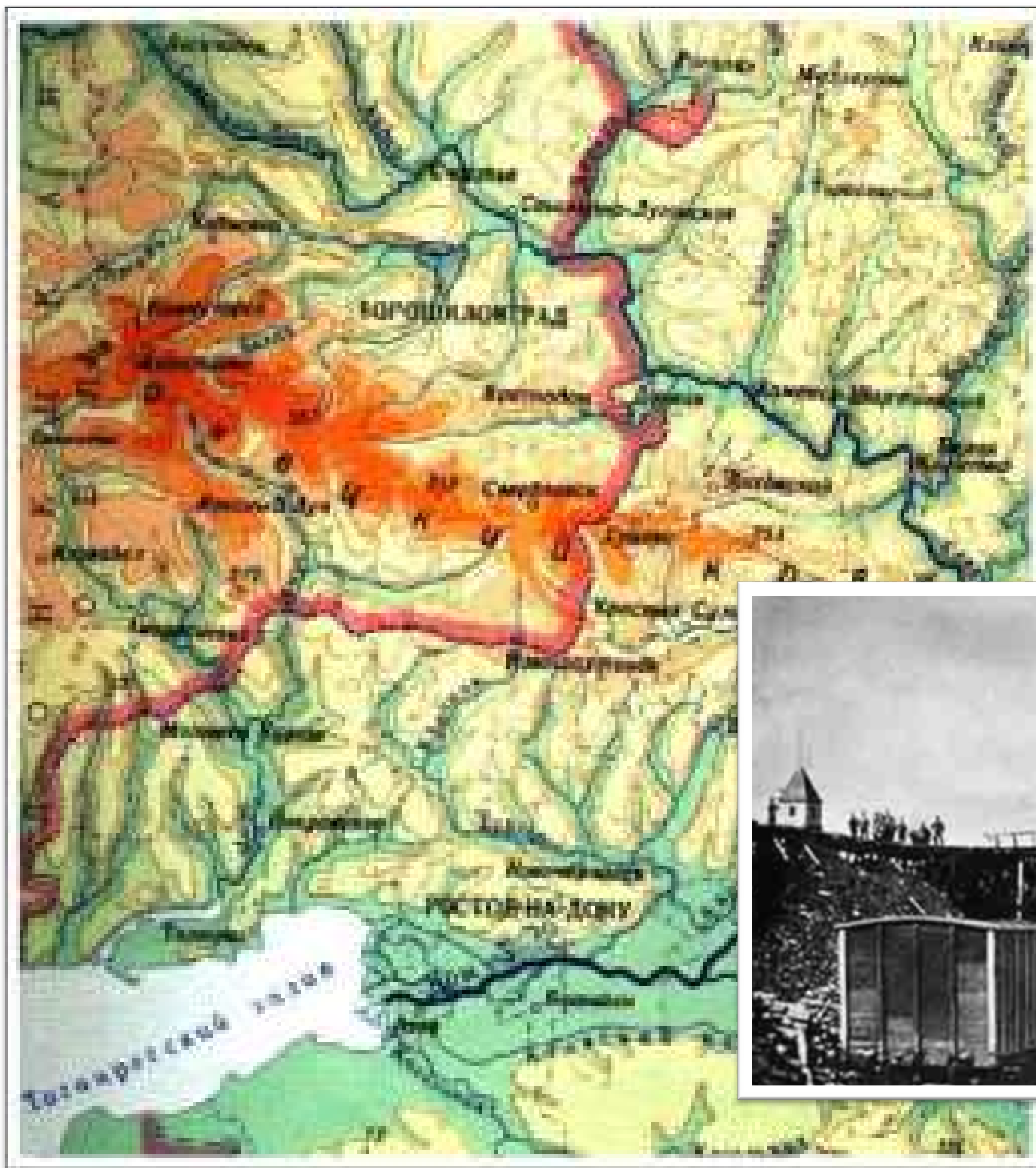

**Фірма «Брати
Яхненки й Симиренки»**

У 1861 р. на Україні налічувалося **229 цукрових заводів**: вони давали понад 3 млн. пудів цукру за сезон, або близько 80% загальноросійського виробництва

ДОНЕЦЬКО-КРИВОРІЗЬКИЙ ПРОМИСЛОВИЙ РЕГІОН

**Поклади залізної руди
в околицях міста
Кривий Ріг**

РОЗВИТОК МІСТ

Нові верстви суспільства

Підприємці-
буржуазія

Робітники-
пролетарії

У 1817 р. Одеса була оголошена
відкритим, вільним портом
(*порто-франко*)

ПРИЧИНИ ПОСИЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ БОРОТЬБИ НА ПОЧАТКУ ХІХ СТ.

Низька рентабельність кріпосницького господарства

Поміщики в гонитві за прибутками
збільшували панщину й повинності

Відсталість техніки та технології
сільськогосподарського виробництва

Інші причини

ФОРМИ АНТИКРІПОСНИЦЬКИХ ПРОТЕСТІВ

Скарги на поміщиків
та урядовців

Масові
втечі селян

Великі
повстання

ПОВСТАННЯ НА ПОДІЛЛІ

Устим Кармалюк

АНТИКРІПОСНИЦЬКА БОРОТЬБА ПІД ЧАС КРИМСЬКОЇ ВІЙНИ

Кримська війна (1853 – 1856)

**Привід до повстання:
опублікування маніфесту
про створення селянського
ополчення**

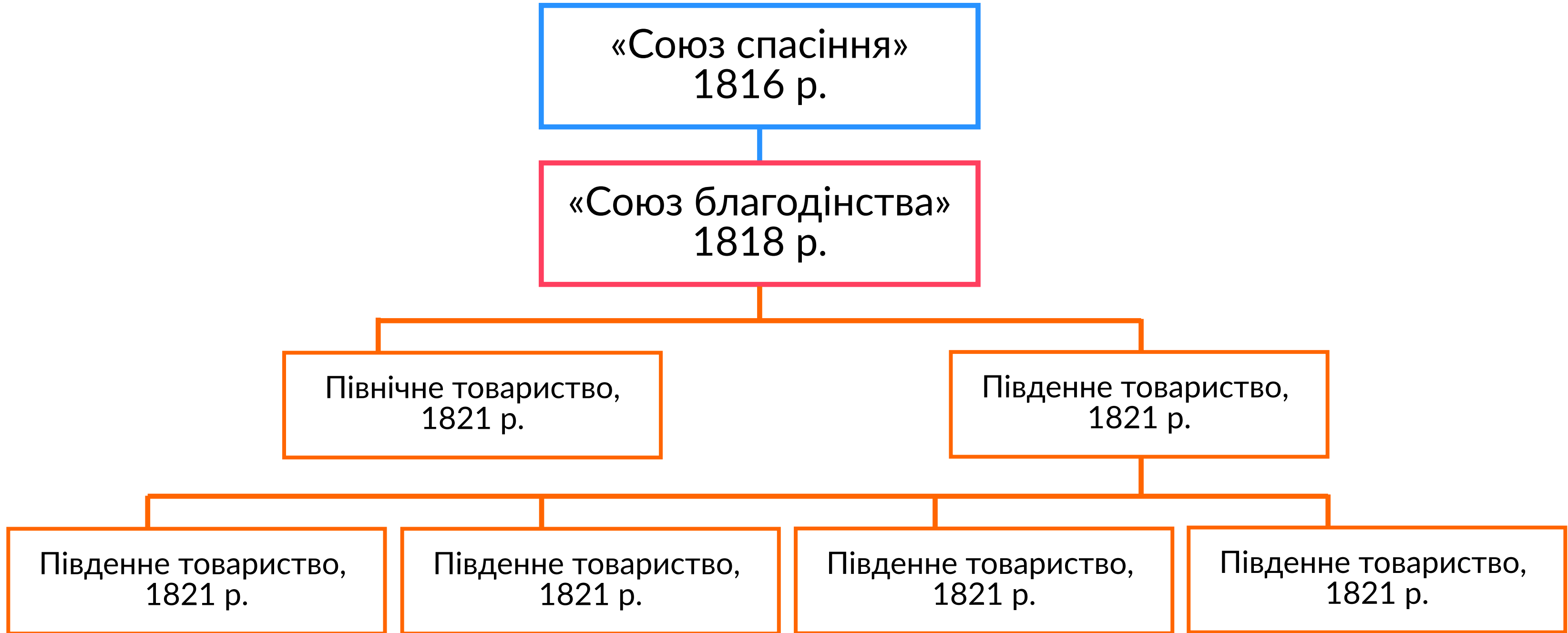

«Київська козаччина», 1855 р.

**Почавшись у лютому 1855 р.
у Васильківському повіті,
в березні-квітні рух охопив
понад 500 сіл.**

ПОШИРЕННЯ РОСІЙСЬКОГО СУСПІЛЬНОГО РУХУ

ОСНОВНІ ПРОГРАМНІ ДОКУМЕНТИ ДЕКАБРИСТІВ

“Руська правда” (Павло Пестель)

“...Дух часу, що прагне свободи,
основаної на законах... Усе це змушує жадати,
щоб рабство в Росії було зовсім знищене...”

“...Верховна Рада поділяється на законодавчу
і верховно-виконавчу. Крім того, потрібна ще
влада дорадча, щоб ці дві не виходили
за свої межі.”

“Фінляндія, Естляндія, Ліфляндія, Курляндія,
Білорусія, Малоросія, Новоросія, Бессарабія,
Крим, Грузія, увесь Кавказ, усі народи сибірські
і різні інші племена, ніколи не користувалися
і ніколи користуватися не можуть самостійною
незалежністю і зажди належали до ... Росії...”

“Конституція” Микити Муравйова

“Кріпосний стан і рабство скасовується.
Поділ між шляхетними і простолюдинами
не приймається...”

“Досвід усіх народів і всіх часів доводить,
що Влада Самодержавна однаково згубна
для правителів і для суспільства...”

“...У законодавчому й виконавчому відношенні
вся Росія поділяється на 14 Держав і 2 області,
що є такі: ...Бузька (Київ), Чорноморська (Одеса),
...Українська (Харків)”

ПОВСТАННЯ ДЕКАБРИСТІВ

У Петербурзі 14 грудня 1825 р.

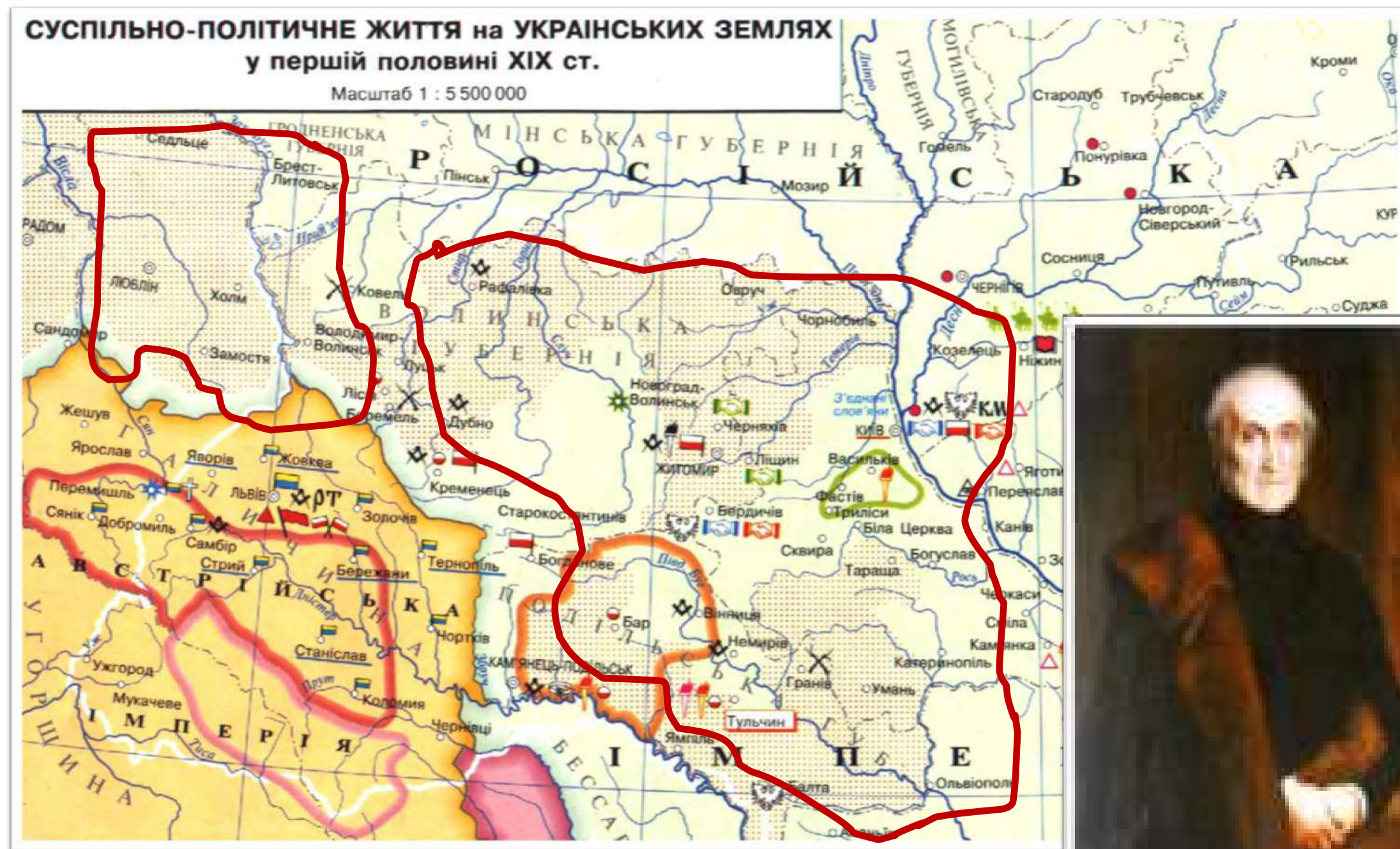
Повстання Чернігівського полку

ПОЛЬСЬКЕ ПОВСТАННЯ 1830 – 1831 рр.

Мета: відродження державності Польщі в кордонах 1772 р.

Лозунг «За нашу і вашу свободу»

Національний уряд на чолі з князем А. Чарторийським

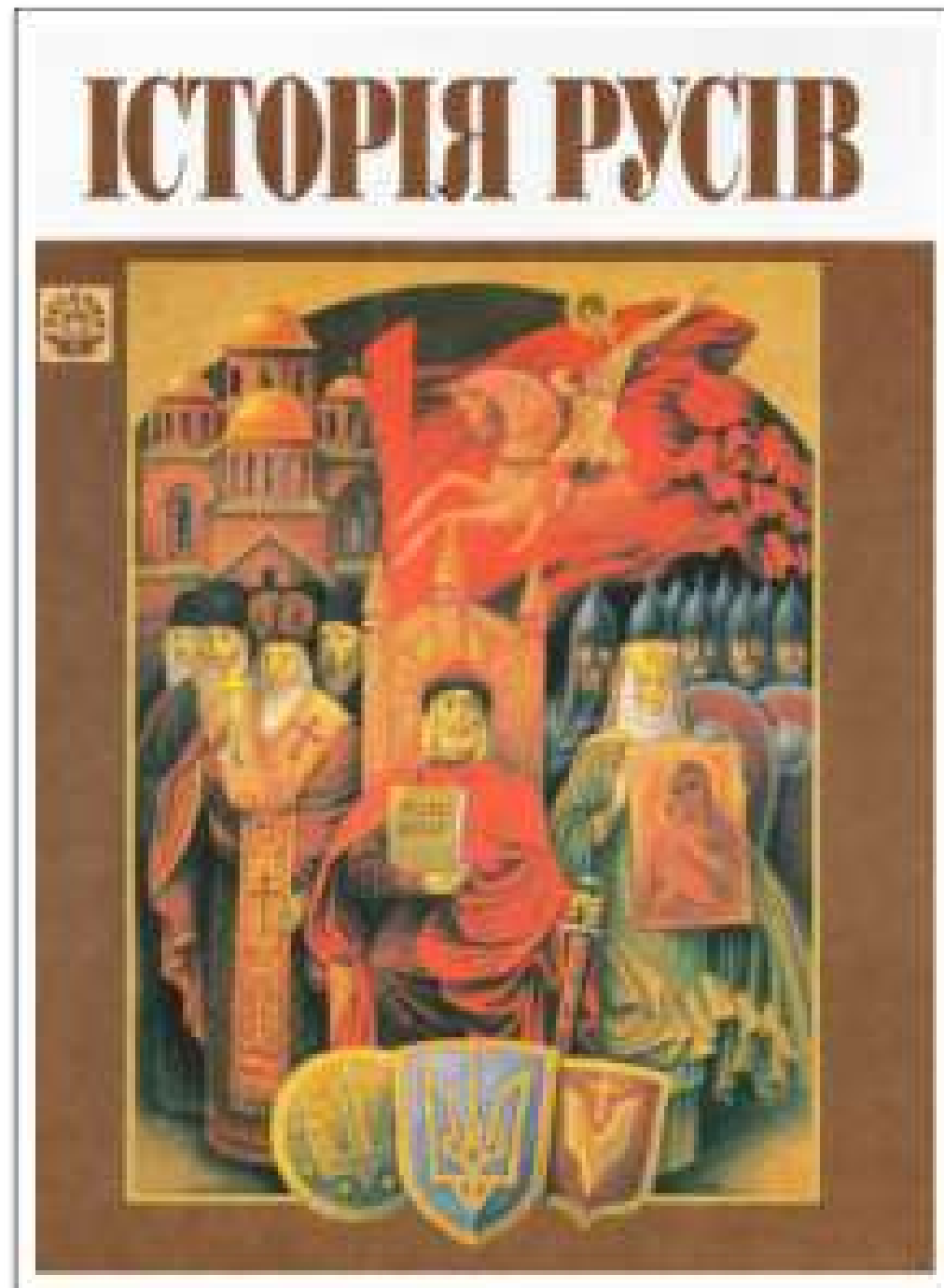

ПОЧАТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ

“ІСТОРІЯ РУСІВ”

Можливі автори

Г. Кониський

Г. Полетика

Твір надрукований
1846 р. українським
філологом-славістом
О.Бодянським

ПОЧАТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ

Іван Котляревський
1798 р.

ХАРКІВ ЯК КОЛИСКА НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ

1805 р.

Харківський університет,
заснований зусиллями
Василя Каразіна

Ректор університету
Петро Гулак-Артемівський

ЛІТЕРАТУРНИЙ РУХ ХАРКОВА

Літературний рух
очолив Григорій
Квітка-Основ'яненко

До харківського
гуртка належали:
Амвросій Метлинський
Левко Боровиковський

Професор
Харківського
університету
Ізмаїл Срезневський.
Підготував до друку
6 випусків
історико-літературних
збірників “Запорожская
старина” (1833 – 1838)

**М.Костомаров –
видатний історик України**

Наукова спадщина М. Костомарова

“Думки про історію Малоросії”

“Слов'янська міфологія”

“Богдан Хмельницький”

“Руїна”

“Мазепа”

ПРОГРАМНІ ДОКУМЕНТИ ПЕРЕДБАЧАЛИ:

Створення демократичної
федерації рівноправних
слов'янських республік

Основна мета: досягнення
державної незалежності
України з демократичним
ладом на зразок США

Державну незалежність
увяляли у федеративній спілці
таких самих незалежних
слов'янських держав

Знищення
самодержавства

Рівноправність національних
мов, культур та освіти
для всіх слов'янських народів

Київ –
центральне місто
федеративної спілки

Скасування кріпосного
права та суспільних станів

Утвердження в суспільстві
демократичних прав і свобод
для громадян

В Києві раз на чотири роки
мав збиратися найвищий
спільний консультативний
орган – собор (або сейм)

ПРОГРАМНІ ДОКУМЕНТИ КИРИЛО-МЕФОДІЇВСЬКОГО БРАТСТВА

**“Книга буття
українського народу”
 (“Закон Божий”)
М. Костомарова**

**“Статут Словянського
братства
св. Кирила і Мефодія”
М. Костомарова**

**“Записка”
В.Білозерського**

КИРИЛО-МЕФОДІЇВСЬКЕ БРАТСТВО

Січень 1846 р.

Василь Білозерський,
вчитель з Полтави

Ініціатори створення товариства

Микола Гулак,
службовець канцелярії
Київського
генерал-губернатора

Микола Костомаров,
професор
Київського
університету

Березень 1847 р.

Пантелеймон Куліш,
письменник
та вчений

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Геніальний поет

Визначний художник

Творець української
літературної мови